

Al Liamm

Tir na nÓg

Gouere - Eost 2017

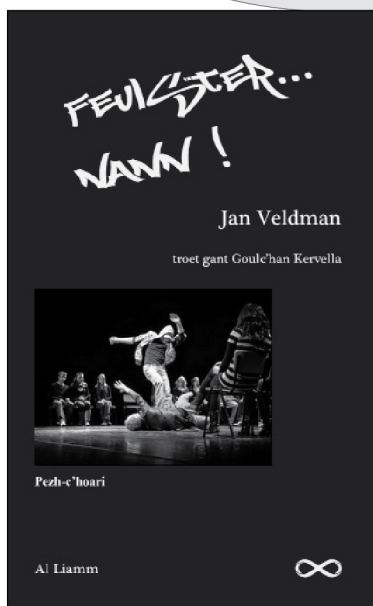
©Gwenvred L-K

www.alliamm.bzh

423

Nevez embannet gant Al Liamm

Bar Abba
gant Yann Bijer,
256 pajenn, 14€

Feulster... Nann !
Pezh-c'hoari gant Jan Veldman,
brezhoneg gant Goulc'han
Kervella
44 fajenn, 9€

Keridwal
Barzhoniezh gant Herve
Seubil gKernaoudour
80 pajenn, 9€

Kuzul ar Brezhoneg

14 straed Louzaouenn-an-hañv /rue du Muguet 22300 Lannuon

TAOLENN

Al Liamm 423 , Gouere - Eost 2017

PENNAD-STUR

Pennad digeriñ, gant Annaig KERVELLA..... 3

STUDIADENN

Stumm munut, met stumm bev an haiku,
gant Kirill GIRAUDON..... 4

ROLL

Gerioù kinniget d'ar saverien haiku, gant Annaig KERVELLA... 7

BARZHONEGOÙ

Haiku deiz-ha-deiz, gant FEA..... 9

Haiku ar vistri, gant Kirill GIRAUDON..... 50

www.alliamm.bzh

Embannet gant skoazell

centre national du
Livre

Al Liamm

Tîr na nÔg

Rener

Tudual HUON

6, Straed ar C'hroashent
35114 LANWEZOÛ

Teñzorer

Herve HUON

Sekretour

Herve LATIMIER

27, bali Laenneg - 35000 ROAZHON

Kuzul-ren

Tudual Huon, Herve Huon,
Annaig Kervella, Herve Latimier,
Erwan Hupel, Malo Bouëssel du Bourg,
Stefan Carpentier, Riwal Huon

Burev

Jerom OLIVRY

14 Straed Louzaouenn-an-hañv
22300 LANNUON

sekretourva@alliamm.bzh

**Kasit ho skridoù da
skridou@alliamm.bzh**

AL LIAMM Tir na nOg n° 423

Revue littéraire bimensuelle éditée par AL LIAMM, Date de parution : Août 2017, Dépôt légal : 3ème trimestre 2017
Directeur de publication : Tudual HUON, 6 rue du Croissant 35114 St Benoit des Ondes, *Secrétaire* : Herve LATIMIER,
27 bd. Laennec 35000 Rennes, *Administration et abonnement* : 14 rue du Muguet 22300 Lannion
sekretourva@alliamm.bzh
Imprimeur : Ouestélio 505 rue Julien de la Gravière Port de commerce CS 92901 - 29229 Brest CEDEX 2
Abonnement : normal 35€, étudiants/chômeurs 19€, étranger 40€, numérique 15€, prix au numéro 7€
C.P.A.P. 0421 G 88189

Annaig KERVELLA

Pennad digeriñ

E 2015 en doa *Al Liamm* gouestlet e niverenn 412 d'an HAIKU. Broudet 'vez bugale ar skolioù da sevel an tammoù barzhonegoù berr-mañ. Chaseal Haiku a c'heller ober gwech ha gwech all ivez. Kenstrivadegoù a vez aozet abaoe un nebeud bloavezhioù zo. N'eo ket ken ur bed dianav rik e Breizh.

C'hoant hon eus bet kinnig deoc'h HAIMIZSKRIV. Ur ger kevrinus ha nevez evit ul lodenn ac'hanoc'h moarvat. E saozneg e lârer *Haiwrimo*. Mizvezh skrivañ haiku eo miz Meurzh. Ar gevredigezh *FEA* a zigor abaoe 3 bloaz ur bajenn *Facebook* gouestlet d'an darvoud-mañ. E 2016 e oa bet un daouzek pluenn bennak o kemer perzh (121 haiku). Nebeutoc'h a zo bet e 2017. Met ur c'hlaoustre eus ar bravañ, eus ar simplañ eo. Etrebroadel ha barzhoniell...

Kement hini, bras ha bihan, a c'hell kemer perzh. Bemdez e vez kinniget ur ger. Implijout anezhañ en un haiku – pe meur a hini – eo ar pal. Reolennoù sevel haiku a zo met dieub a-walc'h e chomer memestra (gwelet *Al Liamm* niv 412, pennad Malo Bouëssel du Bourg).

Plijadur deoc'h gant HAIMIZSKRIV 2017. Ra viot awenet ha broudet da sevel, c'hwi ivez, barzhonegoùigoù berrañ ar bed.

Kirill GIRAUDON

Stumm munut, met stumm bev an haiku

Dedennet on bet a-vihanik gant broioù ar reter pellañ. N'on ket gouest da zisplegañ perak. Ha dreist-holl gant Bro-Japan. Bamet e oan da skouer dirak skeudennoù pagodenn ruz Asakusa e-mesk ar gwez-kerez e bleuñv, pe gant arz meur ar jardinoù pe hini an delwennoù japanat.

Kevrinus a-walc'h e chom sevenadur Bro-Japan evidomp. Un nebeud liammoù zo koulskoude gant hini Breizh. Met donoc'h c'hoazh eo ar gwriziennoù en enezeg, betek ar ragistor sañset. Ret eo lâroul e pad du-hont betek ar VI^{vet} kantved ! Pouez ar mor. Pouez an Natur, ar garantez evit an Natur zoken. Pouez kelc'hiad ar pevar c'houlz-amzer evel-just. Nevedoù. Gwez. Menezioù, feunteunioù sakr. Lidoù poblek. Pouez ar c'hoadegoù. Spered al lec'hioù. Klozioù sakr tro d'o ilizoù. Begoù aerouanted o terc'hel treustoù ar chapelioù amañ, an temploù du-hont. Ha douar ar sent kozh int o-daou, daoust da relijionoù ken disheñvel !

Gant ur c'hamarad lise em boa bet ur geriadurig japaneg, ha kalz amzer a dremenet o treiñ ar pajennoù, boemet gant ar skritur. Er bloavezioù 70 em eus bet ar chañs da heuliañ kentelioù japaneg, e brezhoneg mar plij, gant Makoto Nogu-

shi, skrivet gantañ pezhioù-c'hoari en hor yezh (*Al Liamm* niv. 152). N' on ket aet gwall bell siwazh.

Pelec'h an diaoul em eus kavet an haiku kentañ ? N' on ket evit lârou. E zesket em boa dindan eñvor :

ama ga iru

basho nino raite

soyo gi kirai

ranig bihan

war un delienn vananez

krenañ 'rez ganti

E-barzh un dastumadenn dispar Haiku bet embannet gant Roger Munier e ti *Fayard* er bloavezhioù 80 emichañs. Enni un dibab eus oberennoù Bashô, Buson, Issa ha Shiki. Chomet eo al levr-se e penn ma gwele e-pad bloavezhioù. E lennet hag adlennet gant dalc'hmat kement a blijadur.

Pa oan paotr an teulioù e Gourin e veze goulennet ganin brudañ ar varzhoniezh da geñver *Nevezamzer ar Varzhed*. E-mesk traoù all em boa savet ur wezenn haiku e kreizenn ar skolaj : ur mell brank haleg plantet e-barzh ur sailh, a-istribilh war ar bleñchoù un dibab haiku e oan aet da glask war lec'hienn an *Taol-Kurun*, moullet ha didroc'het brav. Berzh he doa graet evel ar voest barzhonegoù bet lakaet dindan ar wezenn ma oa pedet an holl da lakaat pe da gemer tammoù barzhoniezh. Ha bep bloaz d'ar mare-se e veze lakaet un haiku e-barzh pep levr amprestet. E-barzh sal ar gelennerien e lakaen unan choazet mat e boest-lizhiri pep keneil. Nebeut a heklev gant ar gelennerien galleg siwazh, troetoc'h war ar varzhoniezh klasel...

Padal etre brudañ an haiku ha sevel haiku ez eus un troc'h memestra.

Met dre forzh lenn hag adlenn dastumadennoù haiku, re ar vistri japanat evel-just, ar re ginniget gant Alan Kervern evel skouerioù gant dave an natur evit koulzioù ar bloaz e Bro-

Japan (ti-embann Folle Avoine) on aet e-barzh ar jeu nevez zo.

Gwir eo, n'eus forzh piv zo gouest da skrivañ un haiku bennak, setu ar pezh a gavan mat gant ar seurt barzhoniezh dilorc'h-se. Met kontañ 5/7/5 war e vizied n'eo ket trawalc'h... Gwelloc'h eo chom hep trubardiñ spered an haiku eget doujañ strizh d'e reolennoù.

Nag a chañs o deus ar vugale a vez roet dezho an tu d'en ober gant o mestr-skol ! Traoù berr int, un dra a-bouez evidon ivez, ken disheñvel eus ar varzhoniezh c'hall, brav met randonus ivez a-wechoù, a veze roet deomp da studiañ er c'hentelioù galleg.

Disoñjal ar metaforennoù, da skouer. Peotramant e vo un driadenn vray, ne vo ket un haiku avat.

Nebeut a c'herioù. Ret pouezañ kement ger pe dost. Skarzhañ tout ar pezh n'eus ket ezhomm. Mirout an nebeutañ ar gwellañ. An diaesañ evidon. Ha chom hep lâroul pep tra, lezel plas da faltazi al lenner. Notenniñ ar pezh a c'hoarvez nemetken. Lakaat e skeudennoù dezhañ e-unan da zont e spered al lenner. Ha gwir eo ivez, pa vez adlennet un haiku e vez posupl dizoleiñ skeudennoù nevez na oant ket deuet en dro gentañ. Ret eo lâroul e vez plijus-kenañ un haiku "digor" a c'hell bezañ intentet e meur a ster.

Un dra zo sur, ur wech ho peus kroget e-barzh an haiku ne vez tu da herzel ken !

Me 'larfe zoken e vez sellet ouzh ar bed en ur mod disheñvel. War evezh emañ pemp skiant ar saver-haiku, evel lagad kizidik al luc'hskeudenner. War an natur, war an traoù dic'hortoz, gant uvelled ha gant fent... ha dreist-holl gant kalz a blijadur. Padal e teu an awen pa blij dezhi, ken hedro hag ur valafenn !

Annaig KERVELLA

Gerioù miz Meurzh kinniget d'ar saverien haiku

GER DIBABET	DEIZIAD
LUDU	1 (Merc'her al Lodu)
BUAN	2
AMANN	3
DIHUNIÑ	4
FOZ	5
PRI	6
GLAS	7
SAE	8
BOUNTAÑ	9
DIWANAN/TRENN	10
RUN-TUCHENN-ROZ	11
BILI	12
GLOAN	13
BAG	14
EBEUL	15
BRAGOÛ	16
LENT	17
BOULL	18
C'HWERVIZON	19
KERZHOUT	20 (Nevezamzer)

DIFONN	21
MOGED	22
TOMM	23
HARLUAD	24
DREIN	25
PRAD	26
STER	27
NAON	28
ANOUED	29
DEGEMER	30

Nebeut a dud a zo bet o kemer perzh e 2017 e gwirionez. Skriverien feal hag ingal anezho avat. Kirill Giraudon en deus troet un toullad haiku ouzhpenn bet savet gant mistri japanat vrudet. Daou baotr nemetken a oa o kas haiku ar bloaz-mañ ! Seizh int bet en holl, 2 baotr, 5 plac’h.

ANVIOÙ	ANV DIVERRAET
Izabel Araujo	IA
Clyde Dugly-Belmont	C.D-B
Mai Ewen	ME
Kirill Giraudon	KG
Regine Guillemot	RG
Annaig Kervella	AK/
Milena Krebs	MK

Trugarekaat a reomp a-greiz kalon Fanny Chauffin hag ar gevredigezh *FEA* evit o aotreoù hegarat, an holl re o deus savet haiku ha degemeret brav e vefent embannet ganeomp, Evelyne Raoul evit he dourlivadurioù ha Kirill Giraudon evit e droidigezhioù hag e genlabour gant skipailh *Al Liamm*.

Pep gwir miret strizh evit an haiku hag an dourlivadurioù.

FEA

Haiku deiz-ha-deiz

©Evelyne Raoul, evit an holl livadurioù

*Mizvezh an haiku
buan, deuit da c'hoari
tudoù !
C. D-B*

LUDU
Merc'her 01-03-2017

Kazh karantezus
kevrinus evel an noz,
ma **Luduig**-me
AK/

Mizioù du
plac'h koant, deuet
ludu hepken
I.A.

Ti-Gwenn, Elysée,
petra 'chomo eus hon bed
estreget **ludu** ?
C. D-B

Trouz munut ar glav
ludu 'ba foñs an oaled
echu Meurlarjez
MK

Ludu strewet
war Liorzh an Eñvor -
tuchant an neo-amzer
ME

Yenaet an ti
aet ar c'heuneud da **ludu**
Kousket-mik ar c'hazh
KG

BUAN
Yaou 02-03-2017

Kouez o sec'hañ
barr-grizilh dic'hortoz,
buan-buan d'e zastum
AK/

Goustadik mabig,
arabat kreskiñ re **vuan**,
din da brofitañ !
C. D-B

Ar goañv ' ruz e bav
— **Buan** an nevezamzer !
'huch an hini gozh
ME

War ar stammenn c'hloan
ur vlevenn arc'hant,
koshaat re **vuan**
MK

War ar billig tomm
ledañ **buan** an toaz
krampouezh 'vit an holl
KG

AMANN
Gwener 03-03-2017

Gant ul loa **goad**
Marie-Louise o tresañ
bleunioù an amann
MK

Amann sall, boued mat,
amann dous, se zo fallakr,
da gas da zDeauville
C. D-B

Boked-an-**amann**
takadig orañjez
war goûg ar bugel
ME

Kêr Douarnenez
morgousket dindan ar glav
c'hwezh ar c'houign-**amann**
KG

Er billig du-pod
an **amann** o strakata
un teuzer melen aour
AK/

DIHUNIÑ
Sadorn 04-03-2017

Dihuniñ abred
digenvez an ti
digor frank dorioù an deiz
A K/

Dihuniñ, ur spont !
Sevel, n'eo ket ar gwashañ,
dihuniñ avat...
C. D-G

Ar wenanenn zu
o **tihuniñ** re abred
barrad avel dreñk
ME

Kan nevezamzer
ar mouilc'hi da vintin
dihuniñ eürus
KG

Gwallhunvre miz Meurzh
an doenn kou'et war ma fenn :
poent eo **dihuniñ** !
MK

Lun beure diaes
'vit merour pajenn Fea
dihuner sac'het ?
IA

FOZ
Sul 05-03-2017

Fozioù ar c'hastell
du, don, diawel
luc'h ur c'hleze
AK/

Teñval ar goañvezh
an dud vunut e divrec'h
fozer ar brezel
IA

Kan etrevroadel
ar merc'hed, ar brizonidi :
ar **fozioù** a son
MK

Pediñ ha kanañ
'ra an holl tro d'ar **foz**
brini o tremen
KG.

Fozioù 'm eus savet,
Don, etre da garantez
Ha va c'harantez
C. D-B

Loustoni er **foz** -
a-boan digoret -
mouget ar boked-laezh
ME

PRI
Lun 06-03-2017

Roudoù loened-korn
moulet brav er **pri**-prad
land-art ar maezioù
KG

Un hent du leun a **bri**
fank ha stank, foerell lous
an amzer dirollet
MK

Ar bugel pinous
tammoù podoù **pri**, kuzhet
dindan an armel
IA

Gant pri on bet graet,
Pri Da liorzh, Da garantez,
Heñvel ouzh Da stumm
C. D-B

Ti e vogerioù **pri**
rous ha toull e gabell soul
tiad en harlu
Annaig K/

E **pri** an hent kozh
da viken moulet
roud hon hendadoù
ME.

GLAS

Meurzh 07-03-2017

A-us d'ar mor **glas**
plac'h an avel o c'hoarzhin
he blev ruz o nijal
MK

Plac'h vihan Alep
he daoulagad **c'hlas** da viken
digor war an oabl
IA

Ur sae **c'hlas**
difoupet diouzh ar c'houmoul-
keloù an neo-amzer
ME

An tren o pellaat
mousc'hoarzh **glas** ha dipit
dale vo ganti !
AK/

Glas an oabl en neñv,
Glas ar wezenn, an natur,
Kollet ar bugel
C. D-G

SAE

Merc'her 08-03-2017

Bal plin e Gourin
ur c'houblad o tañsal sioul
he **sae** o nijal
MK

Er sal vras c'houllo
skeud plac'h he **sae** wenn,
koroll ur gornigell
AK/

Henvroidi frank,
skrap ar **saeoù** du
- Tadoù misioner
IA

Sae wenn, levenez.
Sae du, an dristidigezh.
An daou, ur Guinness
C. D-G.

Deut an nevezhañv
saeoù skañv gant ar merc'hed
c'hoari an avel
KG

Ar **sae** danav
'foetañ he morzhed-
frankiz a-drenv ar c'hleuz
ME

BOUNTAÑ
Yaou 09-03-2017

Bountet war an hent
ar wezenn vras, ar c'hof digor
war an neudenn dredan
MK

Bugale er porzh
Sachañ-**bountañ**, kriadeg,
gwad o teverañ
AK/

Gleb-teil an amzer
ret eo **bountañ** warnañ c'hoazh
kozh karr rividik
IA

Sac'het eo an tren
Bez ez eus tud war an hent
Ret e vo **bountañ** ?
C. D-B

C'hoarzh ha plijadur
ret **bountañ** an holl er-maez
echu ar fest-noz
KG

Bountet-divountet
dre c'hras avel Meurzh
un delienn rous
ME

DIWANAN
Gwener 10-03-2017

War vord ar prenestr
e **tiwan** an tomatez
promesa pizza
KG

E penn al lisead
diwanet ur soñj kaer :
mont da foetañ bro
MK

Goañv er c'halonoù
kasoni o **tiwanaan**
paourkaezh Denelezh
IA

An duañ 'vez an eur
e-kreiz an noz, a-raok ma
tiwan spi en-dro
C. D-B.

En he selloù sklaer
hunvreoù kaer o **tiwan**,
berzet hent an tec'h
AK/

Pigos melen ar pint
o **tiwanaan** naoniek
e pluñv e neizh
ME

TRENK
Sadorn 11-03-2017

Trenk ar soubenn
etre ar gwaz hag ar wreg
du he lagad dezhi
MK

Dilennadegoù
komzoù **trenk** ha komzoù flour
kasoni ha spi
KG

Nozvezh Meurlarjez
plijadur ar vugale
- ar madigoù **trenk**
IA

Deiz-ha-bloaz ur mignon
diskenn banneoù punch
blaz **trenk** ar sitroñs
KG

Er c'hozh gourmarc'had
amann bountet ha laezh **trenk**
boued fresk er marc'had
KG

Mignonezed kozh
tost o buhez-pad,
trenket ar soubenn
AK/

Ar banne chistr **trenk**
er c'hourlañchenn sec'h -
Predig Eost
ME

RUN-ROZ-TUCHENN

Sul 12-03-2017

Maengleuz uraniom
kuzhet e hent don **Roz** Glas
huchadenn ar Geiger
MK

War **duchenn** Weltaz
peulvanoù o dremmoù mein,
diougan a-bell
AK/

E kern an **duchenn**
brumenn er pevar avel
amzer domm o tont
KG

Diaes eo tizhout krec'h -
ar **roz**-se, hir eo an hent,
ur menez 'vefe ?
C. D-B

Tarzh e-kreiz ar goañv
etre brug, balan ha stign
tuchenn Tredudon
IA

Ne bignin mui ar **roz**-
toullet-didoullet
ha tarzhet e reier
ME

BILI
Lun 13-03-2017

Klevout e **bili**
bae ar Goyen, kan
ar re varv
MK

Ruilhet, riboulet,
Gant red an amzer, riñset,
N'omp nemet **bili**
C. D-B.

Bili gwenn ar stêr
diehan flouret
gant blev ar felu rouz
ME

Mont davet ar mor
diarc'hen war ar **bili**
sonerezh ar mein
KG

Taboulin ar mor
teñzor an hini bihan
- ar **bili** luc'hus
IA

Dindan skleur al loar
kanenn veur vaenek an aod
ur morad a **vili**
AK/

GLOAN
Meurzh 14-03-2017

Kof-ha-kof
ne chom ket 'met c'hwezh
e stammenn **c'hloan**
MK

Richanoù laouen
gloan dañvad e-barzh an neizh
golc'hed an evn
IA

Briñsoù, reun ha **gloan**
ar galvennig 'ra he neizh
echu eo ar goañv
KG

Deñved gwenn ha du,
erru an Nevezamzer,
poent touzañ ho **kloan**
C. D-B.

Stirlink nadozioù
bleniet sioul gant karantez,
boned **gloan** d'ar mab-kuñv
AK/

Boulloù **gloan** gwenn
strewet war ar peuraj
c'hoant da vrochennat
ME

BAG
Merc'her 15-03-2017

War-neuñv er pelloù
kollet el liv glas ur **vag**
aehenn er gwez-pin
KG

Mil **bag** plastek
e porzh divent Fouenn -
follentez mabden
MK

War vor an harlu
kant den gwasket ha brevet
- **Bag** an droukvarv
IA

D'an Douar-Nevez,
Bigi o treuziñ ar mor,
Da vorueta
C. D-B.

'Tal ar ruzelenn
debret bouedenn ar c'hraoñ,
bigi rous er froud
AK/

Toullgofet ar vag
diseblant
e strew he foezon du
ME

EBEUL
YAOU 16-03-2017

Ur vriad luzern mouk
d'ar gazeg ha d'he **ebeul** :
lorc'h an den kozh
MK

Ebeul, ebeulig
o peuriñ hag hunvreal
war dazont ar vro
RG

Livioù dek mil vloaz
ebeul yaouank ar vougev
- kevrenoù Lascaux
IA

Fringal ha gwinkal
evel un **ebeul** yaouank
bizied ar geek
AK/

Ev laezh **ebeulig**,
Ev laezh da vamm pa c'hellez,
Bremaik 'vo geot !
C. D-B

Er prad un **ebeul**
o klask tosañ penn e vamm
c'hwervizon e bleuñv
KG

A-boan ganet
e fring an **ebeul**
war e bavioù gludek
ME

BRAGOÙ
Gwener 17-03-2017

Anken 'benn miz Mae
Piv 'zougo **bragoù**
Ar republik daonet-mañ.
RG

Bragoù du, c'hwezh
kreñv ar c'hwez, ha roched wenn -
gourener ampart.
MK

War an aod flaerius
tud o **brageier** melen,
lanv-du daonet !
AK/

C'hoari brañsigell
war ar **bragoù** o sec'hiñ
div valafenn wenn.
KG

Kalz re vras out deuet
evit da **vragez**, n'out ken
'met Prezidant Frañs.
C. D-B

Risklet e **vragoù**
dirak ar c'hlasad drev-
Bleunienn a gasoni
ME

LENT

Sadorn 18-03-2017

War porzh ar skol
bountet ouzh ar voger -
re **lentik** 'vit respont.
MK

Lentik ar roz-kamm
pleget o fennoù melen -
stouadenn veure.
AK/

War vord ar prenestr
salud **lent** an evnig-ruz
- he mignon nevez.
IA

A-hed ar geunioù
tarzhadenn ar bleunioù spenn
heol **lent** miz Meurzh.
KG

Lent eo ar mesaer,
met dezhañ da gas e bobl
d'he frankiz, d'he bro.
C. D-B

Lentik ar banne heol
o c'hoari kuzh-kuzh
gant ar c'houmoul
ME

BOULL
Sul 19-03-2017

Richer **boull** ar Yeun
ur silienn-c'harzh o sellout
ouzhomp war ur roc'h
MK

Roz-kamm o tañsal
oabl glas traezh gwenn ha dour **boull**
Inizi Glenan
KG

E pleg an hent kozh
gweronell er poull, dre chañs
dour **boull** ha glan
IA

Uhel war ar fun
an dañsorez ouesk, dindan
selloù **boull** bugel
AK/

Boull c'hoazh an neñv
e lagad glas
ar babig glan
ME

C'HWERVIZON

Lun 20-03-2017

Bleunioù kentañ
an nevezamzer yen, lorc'h
ar **c'hwervizon**
MK

Dindan kasedoù
lapined war al leton-
friko **c'hwervizon**
AK/

Boked **c'hwervizon**
'sked war an daol -
an heol er sal teñval
ME

C'hwervizon uvel
lagad an heol da goan
- Saladenn delioù
IA

Gouloù ar mintin
war ur vleunienn **c'hwervizon**
ur valafenn velen
KG

Netra all hiziv nemet
mont 'ba'n nevezhañv
tra all 'bet ouzhpenn
Buson Taniguchi (1716-1783)

KERZHOUT

Meurzh 21-03-2017

Kerzhout dizehan
war un hent difin - perak ?
selaou, ur c'han
MK

Kerzheth divrall, eeun,
p'emañ ar bed o sodiñ -
pegeit hep souzañ ?
AK/

War torr ar menez
merien sammet o **kerzheth** -
Ket ! Pirc'hirined
AK/

War var o buhez
klask ur vro degemerus
- **Kerzh** an dud yaouank
IA

Diarc'hen war an traezh
'hed an aod 'pad an noz
kerzhout gant al loar
KG

Kerzhout hep paouez
stanket an hent-
dispi en e lagad mouk
ME

Adal ar mintin
betek an noz e **kerzhan**
trouz ma c'hammedoù
Taneda Santoka (1882-1939)

DIFONN
Merc'her 22-03-2017

Difonn, difonn

lâre an den kozh d'ar plac'h
dirollet
MK

Stourmerien gredus
kiañ noz-deiz, dizehan -
disoc'h gwall **zifonn**
AK/

Krediñ en dazont
evit hor yezh hag hor bro -
na **difonn** ez a !
AK/

Oc'h hopal nepell
ur gaouenn savet abred
difonn e teu an noz
KG

Difonn, difonnig
e tres ar maligorn
e hent babouzek
ME

Bleunioù gwez kerez
o tamzigeriñ **difonn** -
Hir ar mizioù du
IA

N'eus mui na oabl na douar
tra nemet an erc'h
o kouezhañ **difonn**
Kajiware Hashin (1864-?)

MOGED
Yaou 23-03-2017

Moged flaerius
an amezeg o teviñ
lastez plastek
MK

Evel un hurlink
ar **moged** o chom hepken
war-lerc'h an ti kozh
IA

Mouch avel ebet
eeun e sav ar **moged**
betek an neñvoù
KG

En dro d'an tantad
mouskan flour karediged
skañv evel **moged**
AK/

TOMM
Gwener 24/03/2017

Tomm ar vediaoueg
bugale ha krennarded
o lenn ar skrammoù
MK

Tomm bannoù an heol
tomm ar maen-bez nevez
kridienn ar c'hañv
AK/

Stlakadennoù **tomm**
e sal ar Garrezenn Hud
nevezhañv ar yezh
AK/

Avel dous ha **tomm**
Deizioù kaer an nevezhañv
Nij ur wenanenn
IA

Difññ en oabl glas
o plavañ war an aer **tomm**
ul laz gouelini
KG

Bez ' vo **tomm** d'ho lèr !
Ar bugel ' stou e benn
dindan ar barr
ME

HARLUAD
Sadorn 25-03-2017

Sell an **harluad**
dirak chadenn moc'h Bigard
hir e vo an hent
MK

Harz goude harz
' stlejal e vizer -
Hunvre en ur vro hep harz
ME

Klañv, kozh ha kabac'h,
gantañ yezh e hendadoù,
harluad n'e vro
AK/

Kuitaat pep tra
ha kemer hent an dianav
lod an **harluad**
KG

DREIN
Sul 26-03-2017

Orjalenn **drein**
dirak porzh Rosko, ar mor
dindan evezh
MK

Un **draenenn** roz
em c'halon zo chomet
N'he lamit ket
ME

Lemm evel an **drein**
an dent o tiflukañ-
mousc'hoarzh bugelig
AK/

Dindan heol tomm
mouara e-mesk an **drein**
a ! blaz ar mouar !
KG

PRAD

Lun 27-03-2017

'N ur les an dour
war c'hor' he **frad**, ar gazeg
wenn o c'hwitellat
MK

Ar **prad** o c'hlasaat
em fronelloù
frond ar foenn troc'het
ME

Er **pradoù** glas sin
c'hoari chiboudig er geot -
bugaleaj frank !
AK/

Druz peuriñ ar saout
er **prad** strewet gant bleunioù
geot ha oabl glas
KG

Frondevezamzer
tommder kentañ war ar **prad**
froñvadeg gwenan
IA

STÊR
Meurzh 28-03-2017

Trouz ar **stêr**
diseblant, ha ni o klask
kompren
MK

A bep tu d'ar **stêr**
korz-dour hag elestr-palud
nij ur gerc'heiz vras
KG

Ar **stêr** glan he dour
'vouskan 'tal ar prad
Flistrad dour-teil
ME

Kerzhed diarc'hen
hag hep kas keloù, koll sont
'barzh red yen ar **stêr**
IA

Sourral ra ar **stêr**
diskuizh-noz an nadoz-aer,
pardaez war ar pont
AK/

A-hed ar **stêr**
n'em eus gwelet pont ebet
fin ebet d'an deiz
Masaoka Shiki (1867-1902)

NAON
Merc'her 29-03-2017

Huchadenn skiltr
miliadoù a voc'h, debret
gant an **naon**
MK

'Tal dor an ti-forn
bugel ha mamm azezet,
naon en o selloù
AK/

Brezelioù diboell,
war an tec'h harluidi
kalon noazh, **naon** du
AK/

Ober plijadur
gant pladad toazennoù
-**naon**-ki ar c'hrennard
IA

Naon du ar frankiz
ar frankiz 'dreñv ar gloued-
Naon du 'harz ar gloued
ME

Dibenn miz Meurzh
Du ar podad mel gant ar merien
O terriñ o **naon**
KG

ANOUED
Yaou 30-03-2017

Anoued en noz-deiz
o sell ouzh ar c'harr-tan :
mont d'al labour, c'hoazh...
MK

Skouladoù miz Meurzh
o krenañ gant an **anoued**
'mañ ar c'hazh gleb-teil
KG

E porzh sklas ar skol
ar simbol en dro d'e c'houg-
aon hag **anoued**
AK/

Anoued ha spi
en tu all d'ar gloued -
lostadoù divroidi
AK/

Ar barr-amzer
'ziwisk an derwenn-
anoued d'he skourroù
ME

DEGEMER
Gwener 31-03-2017

Disemglev ruz
ken disheñvel evito ster
ar ger **degemer**
MK

Ur banne heol
flistret dre ar bolejoù
degemer ar spi
ME

An deiz ma ranker
degemer ar marv kriz
- Debret gant ar c'hrank.
IA

Sourded melen-du
war evezh, o tommheoliañ-
mur **degemerus**
AK/

Brevus ar veaj
mouezh flour ha mousc'hoarzh
an ostizez-**degemer**
KG

Hag un toulladig haiku ouzhpenn...

Meurzh an haiku
met pelec'h eo koachet 'ta
ar c'hoarierien ?
Isabel A.

Taolet 'n traoñ ar gwez
hag o neizhoù birvidik -
kan skiltr an heskenn
M. Ew.

Koumoul du en oabl
aet hanter an devezh e-bioù
p'lec'h 'mañ ger ar sul ?
Isabel A.

Sed aze pemp ger,
ha setu seizh ger ouzhpenn,
laouen oc'h bremañ ?
C. D-B

Dibab ger an deiz
da biv e vo da embann
choaz a-benn warc'hoazh ?
RG

Avel Meurzh a gas
gantañ ur bern follennoù
hag o haiku
Isabel A.

Erru pesk Ebrel
echu eost an haiku -
emgav emzivat
AK/

Haiku ar vistri

Setu un nebeud haiku “klasel” a Vro-Japan. Lakaet int bet e brezhoneg en ur mod dieub a-walc’h. Diwar ar galleg hag ar saozneg int bet troet ha siwazh n’eo ket diwar ar japaneg.

BASHÔ (1644-1694)

Chichi-hahano
shikiri ni koishi
kiji no koe

Ma zad ha ma mann
dizehan e soñjan enno
garm ar fezan

Nan no ki no
hana towa shirazu
nioi kana

Bleunioù peseurt gwezenn
n’eus ket tu da c’houzout
met pebezh frond

Haranaka ya
mono nimotsukazu
naku hibari

E-kreiz ar park
ha dieub eus pep tra
e kan an alc’houeder

Oki yo oki yo
waga tomo ni sen
neru kochô

Dihun dihun ’ta
deus da vezañ mignon din
balafenn gousket

Kane kiete
hana no ka wa tsuku
yûbe kana

Tavet eo ar c'hloc'h
frond ar bleunioù en heklev
a ! pebezh nozvezh

Yuku haru ya
tori naki uo no
me wa namida

Aet an nevezhañv
garmoù gant an evned
daeroù gant ar pesked

Ochizama ni
mizu koboshikeri
hana tsubaki

En ur gouezhañ
en deus skuilhet e zour
ar boked kamellia

Fuyugare ya
yo wa hito iro ni
kaze no oto

Diskoñfort ar goañv
e-barzh ar bed unliv
trouez an avel

Mouezh ar c'hloc'h
a droidell el latar
skleur an deiz o c'henel

BUSON (1716-1783)

Kusabukino
yo outsukushiki
mushi no koe

Er park gronnet gant drez
eo hollgaer an noz
kan an amprevaned

Oborozuki
kaeru ni nigoru
mizu ya sora

Mouchet eo al loar
kan ar raned a strafuilh
an dour hag an oabl

Inazuma ni
koboruru oto ya
take no tsuyu

Un daredenn
trouez ar glizh o tiverañ
diouzh ar bambouez

Ume ga ka no
tachinoborite ya
tsuki no kasa

Fronde ar bokedoù prun
a sav betek an oabl
kelc’hiet eo al loar

Tsurigane ni
tomarite nemuru
kochô kana

War ar c’hloc’h bras
eo aet da gousket
a ! ar valafenn

Na-no-hana ya
tsuki wa higashi ni
hi wa nishi ni

Bleunioù ar c’holzac’h
gant al loar er reter
hag an heol er c’hornôg

Mijikayo ya
kemushi no ue ni
tsuyu no tama

Pegen berr an noz
war gein ar viskoulenn
perlez ar glizh

Yûshigure
gama hisomi ne ni
ureu kana

Un noz a c’hlañh
e kri teñval an touseg
pebezh estrenvan

Shigururu ya
nezumi no wataru
koto no ue

Morlusenn goañv
ul logodenn o redek
penn-da-benn ar c'hoto¹

Netra all hiziv
nemet mont en nevezhañv
tra 'bet all ouzhpenn

ISSA (1763-1827)

Kagebôshi mo
mame sokusai de
kesa no haru

Ma skeud eñ ivez
a zo en e wir wellañ
mintin nevezhañv

Urakaze ni
tabi wasure keri
yûsuzumi

E avel an aod
'm eus disoñjet ma beaj
freskijenn an noz

Ashimoto e
itsu kitarishi yo
katatsumuri

Pegoulz 'ta out erruet
e-kichen ma zreid
maligorn bihan

Ware shinaba
hakamori to nare
kirigirisu

Pa ne vin ket mui
deus da evezhiañ ma bez
kog-raden bihan

1 Ur seurt kitar eo ar c'hoto, moan ha hir, e koad, gant 13 kordenn seiz peurvuiañ.

Un toull eeun
bet graet en ur staotañ
'barzh an erc'h e-tal an nor

SHIKI (1867-1902)

Ur garpenn o lammat
war loar an diskaramzer
ez eus roufennoù

Digenvez
goude an tan-arvest
ur steredenn dared

Barrad-glav hañv
teir zakenn pe war-dro
war fas ar ran

Dibluskañ ur berenn
takennoù dous o tiskenn
a-hed ar gontell

HOSAI (1885-1926)

Kusa no ho[saki] no
ippiki no ari ni mo
ôsoa

War beg ur c'heotenn
dindan an oabl divent
ur verienenn

RYÔKAN (1758-1831)

Aki hiyori
senba suzume no
haoto kana

Oabl diskaramzer
miliadoù a c'holvaned
trouz o eskell

Nusubito ni
tori nokosareshi
mado no tsuki

Aet eo al laer
un dra zo chomet war e lerc'h
al loar dre ar prenestr

SANTOKA (1882-1940)

Kasa ni tombo o
tomarasete aruku

Kenveajourez
war ma zog
un nadoz-aer

Samui kumo
ga isogu

Grisiet gant ar riv
d'ar pevarlamm
ar c'houmoul

Adal ar mintin
betek an noz e kerzhan
trouz ma c'hammedoù

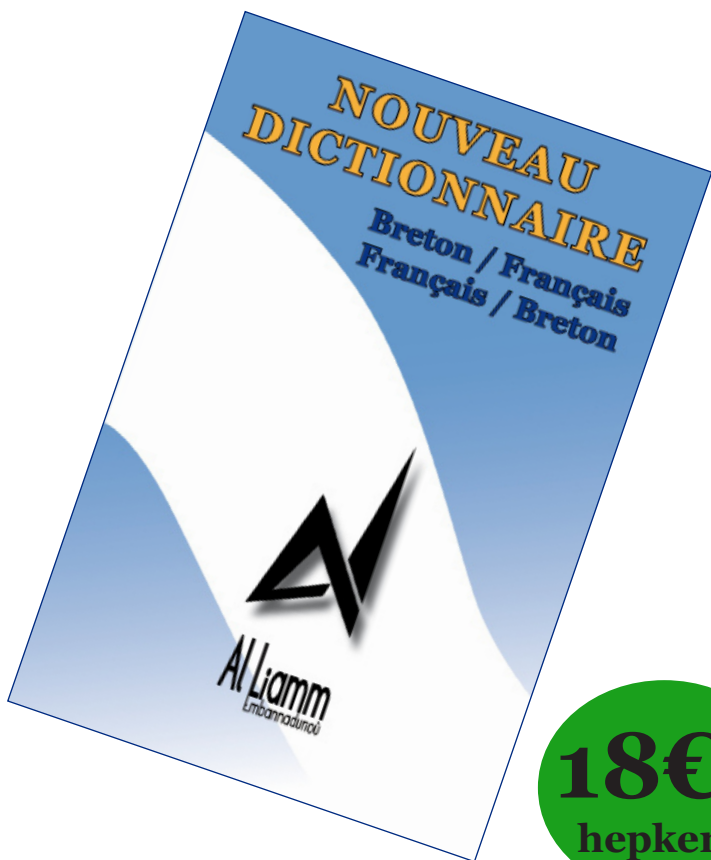
HASHIN (1864-?)

N'eus mui na oabl na douar
tra nemet an erc'h
o kouezhañ difonn

Follenn adkoumant

Geriadur nevez AL LIAMM

Adwelet, brasaet, nevesaet,
ouzhpenn 62 000 ger,
1 518 pajenn, 15x11,5cm

18€*
hepken !

DEUET ER-MAEZ !!!

* 7,50€ mizoù-kas

Keleier eus Breizh hag ar bed, embannet bep eil
miz gant Skol an Emsav...

Bremañ

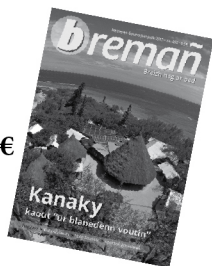
Koumanantit buan !

39€ / bloaz - Estren : 49€ - Skoazell : 50€

25 str. Pierre Martin - 35000 Roazhon

Pellg. 02.99.38.75.83

www.skolanemsav.bzh

ROC'H DIWAN : font-debarzhadur Diwan.

**Degemerout a ra ho legadennoù ha roadennoù
evit raktresañ dazont Diwan.**

Roc'h Diwan, Z.A. Sant-Ernel, BP 147, 29411 Landerne Cedex. Pg 02 98 21 33 69
postel : diwan.breizh@wanadoo.fr

Bep tri miz lennit

Al Lanv

Liesdoare : politikerezh etrevroadel,
stourmadoù ar vro, sevenadur

Koumanant : 30€ / bloaz - Skoazell : 40€

59 hent Kerdronioù Vihan - 29000 Kemper

Deskit brezhoneg pe gembraeg dre lizher !

Skol Ober

14 straed Louzaouenn-an-Hañv - 22300 Lannuon

Pellg. 02.96.48.03.00

WWW.SKOLOBER.COM

Pennad-stur	Pennad digeriñ , gant A. KERVELLA
Studiadenn	Stumm munut, met stumm bev an haiku , gant K. GIRAUDON
Roll	Gerioù miz Meurzh kinniget d'ar saverien haiku , gant A. KERVELLA
Barzhonegoù	Haiku deiz-ha-deiz , gant FEA Haiku ar vistri , gant K. GIRAUDON

Evit koumanantiñ skrivit da :

Al Liamm

14 straed Louzaouenn-an-Hañv (rue du Muguet)

22300 LANNUON

Pgz 02.96.48.03.00

Postel : sekretourva@alliamm.bzh

Koumanant bloaz, Breizh ha Bro-C'hall..... 35€

Koumanant bloaz, Broioù all..... 40€

Koumanant bloaz, Studierien, tud dilabour 19€

Koumanant bloaz, Niverel..... 15€

Ti-moullañ
Ouestélio - BREST

I.S.S.N.
0024-1733 (paper)
2268-5278 (niverel)

7€